

(ง) ผู้ที่เข้าควบคุมและผู้ประกอบการใหม่ (ในกรณีที่มีการควบคุมกิจการเข้าด้วยกัน) และ

(จ) ผู้โอนและผู้รับโอนกิจการ (ในกรณีที่มีการโอนกิจการ)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มจะประกอบไปด้วย ผู้ผลิต ผู้ให้บริการ ผู้ขายส่ง ผู้ขายปลีก ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า สหกรณ์ และรัฐวิสาหกิจ ถ้ามีการขายสินค้าหรือให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพแล้ว ไม่ว่าจะประกอบการในรูปแบบของบุคคลธรรมดา คณะบุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือนิติบุคคลใดๆ ต้องเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

5.2 การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม

การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม หมายถึง การขายสินค้าหรือบริการของกิจการนั้น ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม กิจการใดก็ตามที่ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มจะไม่ได้รับคืนค่าภาษีซื้อเพียงแต่กิจการนั้นไม่ต้องนำภาษีไปเสียดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และไม่ต้องไปจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการลดภาระในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี (cost of compliance) ของผู้ประกอบการในกิจการบางประเภท และลดภาระของภาครัฐบาลในการจัดเก็บภาษี กฎหมายจึงได้กำหนดให้สินค้าหรือบริการบางอย่างได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้¹⁰

5.2.1. การขายสินค้าที่ไม่มีการส่งออก หรือการให้บริการ ดังต่อไปนี้

(ก) การขายพืชผลทางการเกษตร ไม่ว่าจะเป็น ลำต้น กิ่ง ใบ เปลือก หน่อ ราก เหง้า ดอก หัว ฝัก หรือส่วนอื่นๆ ของพืช และวัตถุดิบที่ได้จากพืช ทั้งนี้ ที่อยู่ในสภาพสดหรือรักษาสภาพไว้เพื่อมิให้เสียเป็นการชั่วคราวในระหว่างการขนส่งด้วยการแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง หรือด้วยการจัดทำหรือปรุงแต่งโดยวิธีการอื่น หรือรักษาสภาพไว้เพื่อมิให้เสียเพื่อการขายปลีกหรือขายส่งด้วยวิธีการแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง ทำให้แห้ง บด ทำให้เป็นชิ้น หรือด้วยวิธีอื่น ข้าวสาร หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการสีข้าว แต่ไม่รวมถึงไม้ซุง ฝืน หรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการเลื่อยไม้ หรือผลิตภัณฑ์อาหารที่บรรจุกระป๋อง ภาชนะ หรือหีบห่อที่ทำเป็นอุตสาหกรรม ตามลักษณะและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(ข) การขายสัตว์ ไม่ว่าจะมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต และในกรณีสัตว์ไม่มีชีวิต ไม่ว่าจะป็นเนื้อ ส่วนต่างๆ ของสัตว์ ไข่ นํ้านม และวัตถุพลอยได้จากสัตว์ ทั้งนี้ที่อยู่ในสภาพสดหรือรักษาสภาพไว้เพื่อมิให้ไว้เสียเป็นการชั่วคราวในระหว่างขนส่งด้วยการแช่เย็น แช่เย็นจนแข็งหรือด้วยการจัดท่า หรือปรุงแต่งโดยวิธีการอื่น หรือรักษาสภาพไว้เพื่อมิให้เสียเพื่อการขายปลีกหรือขายส่งด้วยวิธีการแช่เย็น แช่เย็นจนแข็ง ทำให้แห้ง บด ทำให้เป็นชิ้น หรือด้วยวิธีอื่น แต่ไม่รวมผลิตภัณฑ์อาหารที่บรรจุกระป๋อง ภาชนะ หรือหีบห่อที่ทำเป็นอุตสาหกรรม ตามลักษณะและเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(ค) การขายปุย

(ง) การขายปลาปน อาหารสัตว์

(จ) การขายยาหรือเคมีภัณฑ์ที่ใช้สำหรับพืชหรือสัตว์เพื่อบำรุงรักษา ป้องกัน ทำลายหรือจำกัดศัตรูหรือโรคของพืชและสัตว์

(ฉ) การขายหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือตำราเรียน

(ช) การให้บริการการศึกษาของสถานศึกษาของทางราชการ สถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรือโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน

(ซ) การให้บริการที่เป็นงานทางศิลปะและวัฒนธรรมในสาขาและลักษณะ การประกอบกิจการที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

(ฌ) การให้บริการการประกอบโรคศิลป์ การสอบบัญชี การว่าความ หรือ การประกอบวิชาชีพอิสระอื่นตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี ทั้งนี้ เฉพาะวิชาชีพ อิสระที่มีกฎหมายควบคุมการประกอบวิชาชีพอิสระนั้น

(ญ) การให้บริการรักษาพยาบาลของสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถาน พยาบาล

(ฎ) การให้บริการวิจัย หรือการให้บริการทางวิชาการ ทั้งนี้ ในสาขาและ ลักษณะการประกอบกิจการที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

(ฏ) การให้บริการห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์

(ฐ) การให้บริการตามสัญญาจ้างแรงงาน

- (จ) การให้บริการจัดแข่งขันกีฬาสมัครเล่น
- (ฉ) การให้บริการของนักแสดงสาธารณะ ทั้งนี้ เฉพาะบริการในสาขา และ ลักษณะการประกอบกิจการตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี
- (ค) การให้บริการขนส่งในราชอาณาจักร
- (ด) การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ ซึ่งมีใช่เป็นการขนส่งโดย อากาศยานหรือเรือเดินทะเล
- (ต) การให้บริการเช่าสังหาริมทรัพย์
- (ถ) การให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ไม่รวมถึงบริการที่เป็นการ พาณิชยกรรมของราชการส่วนท้องถิ่นหรือเป็นการหารายได้หรือผลประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นกิจการ สาธารณูปโภคหรือไม่ก็ตาม
- (ท) การขายสินค้าหรือการให้บริการของกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งส่งรายรับ ทั้งสิ้นให้แก่รัฐ โดยไม่หักค่าใช้จ่าย
- (ธ) การขายสินค้าหรือการให้บริการเพื่อประโยชน์แก่ศาสนา หรือการ สาธารณกุศลภายในประเทศ ซึ่งไม่นำผลกำไรไปจ่ายในทางอื่น
- (ณ) การขายสินค้าหรือการให้บริการตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา พระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 239) พ.ศ.2534 ได้กำหนดให้มีการยกเว้นภาษี มูลค่าเพิ่มสำหรับการขายสินค้าและบริการ ดังนี้
- (1) การขายบุหรี่ซิการ์แรตที่ผลิตโดยผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยาสูบที่เป็น องค์การของรัฐบาลโดยผู้ขายที่มีใช่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยาสูบที่ผลิตสินค้าดังกล่าว
 - (2) การขายสลากกินแบ่งของรัฐบาล สลากออมสินของรัฐบาล และสลาก บำรุงกาชาดไทย
 - (3) การขายแสดมบี้ไปรษณีย์ แสดมบี้อากาศ หรือแสดมบี้อื่นของรัฐบาล องค์การของรัฐบาลหรือองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เฉพาะที่ยังไม่ได้ใช้ใน ราคาที่ไม่เกินมูลค่าตราไว้
 - (4) การให้บริการสี่ขา

(5) การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศโดยอากาศยานหรือเรือเดินทะเลที่มีได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละศูนย์ที่กระทำโดยบุคคลตามสัญญาว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มหรือภาษีอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกันที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้หรือจะได้ทำกับรัฐบาลต่างประเทศ หรือที่กระทำโดยผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งตามกฎหมายขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ เฉพาะกรณีประเทศนั้นได้ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มหรือภาษีอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกันให้แก่ผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักด้อยที่ด้อยปฏิบัติต่อกัน หรือที่กระทำโดยผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ เฉพาะกรณีประเทศนั้น ไม่มีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มหรือภาษีอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกันจากผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย

5.2.2 การนำเข้าสินค้า ดังต่อไปนี้

(ก) สินค้าตามข้อ 5.2.1 (ก) ถึง (ฉ)

(ข) สินค้าจากต่างประเทศที่นำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออก ทั้งนี้ เฉพาะสินค้าที่ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(ค) สินค้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาคว่าด้วยของที่ได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

(ง) สินค้าซึ่งนำเข้าและอยู่ในอารักขาของศุลกากร แล้วได้ส่งกลับออกไปต่างประเทศ โดยได้คืนอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

5.2.3 การส่งออก ซึ่งสินค้าหรือบริการของผู้ประกอบการจดทะเบียนแบบไม่เต็มรูปแบบ

5.2.4 ผู้ประกอบการซึ่งประกอบกิจการขายสินค้าให้บริการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และกิจการดังกล่าวมีมูลค่าของฐานภาษีไม่เกินมูลค่าของฐานภาษีของกิจการขนาดย่อม ตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม จะกระทำเพื่อเหตุผลต่างๆ ดังต่อไปนี้

(1) เพื่อลดภาระของผู้มีรายได้น้อย โดยยกเว้นภาษีให้กับสินค้าและบริการที่ จำเป็นต่อการครองชีพ บริการเพื่อสวัสดิการของสังคม

(2) เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม การศาสนา และการกุศล เพื่อการนี้จึงได้กำหนด ให้ยกเว้นภาษีให้กับหนังสือพิมพ์ นิตยสาร งานทางศิลปะ กีฬาสมัครเล่น กิจการศาสนา

(3) เพื่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ เพื่อการนี้จึงได้กำหนดยกเว้น ภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับบุคคลในขณะชุก

(4) เพื่อป้องกันการเก็บภาษีซ้ำซ้อน โดยได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับ ปัจจัยการผลิตต่างๆ ที่มีลักษณะคล้ายการใช้แรงงาน เช่น บริการของผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ นักแสดง

(5) เพื่อความสะดวกในการบริหาร เพื่อการนี้จึงได้กำหนดยกเว้นภาษีมูลค่า เพิ่มให้กับกิจการขนาดเล็ก และกิจการที่กระจัดกระจายเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บสูง

5.3 ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม

ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม คือ มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่จะนำมาใช้ในการ คำนวณภาษี

การกำหนดฐานภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อนำมาคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องเสีย นั้น ได้กำหนดไว้ตามความแตกต่างของสินค้าและบริการแต่ละชนิดที่ซื้อขายกัน จำแนกออกได้ เป็น 6 กรณี คือ

1. ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการ
2. ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าโดยการส่งออก
3. ฐานภาษีสำหรับการให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ
4. ฐานภาษีสำหรับการนำเข้า
5. ฐานภาษีสำหรับการขายยาสูบ และผลิตภัณฑ์น้ำมัน
6. ฐานภาษีกรณีพิเศษ

5.3.1 ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการ

ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการ ได้แก่ มูลค่าทั้งหมดที่ผู้ประกอบการได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้าหรือการให้บริการรวมทั้งภาษีสรรพสามิตด้วยในกรณีที่สินค้าหรือบริการนั้นมีการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต โดยที่

มูลค่าของฐานภาษีให้ความหมายถึง เงิน ทรัพย์สิน ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือประโยชน์ใดๆ ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน แต่ไม่รวมถึงสิ่งต่อไปนี้

(1) ส่วนลดหรือค่าลดหย่อนที่ลดให้ในขณะที่ขายสินค้าหรือให้บริการ และหักส่วนลดหรือค่าลดหย่อนดังกล่าวออกจากราคาสินค้าหรือค่าบริการ โดยได้แสดงให้เห็นไว้ชัดเจนว่าได้มีการหักส่วนลด หรือค่าลดหย่อนไว้ในใบกำกับภาษี เว้นแต่ใบกำกับภาษีอย่างย่อ จะไม่แสดงอย่างชัดเจนก็ได้

(2) ค่าชดเชย หรือเงินอุดหนุนตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

(3) ภาษีการขาย

(4) ค่าตอบแทนที่มีลักษณะและเงื่อนไขตามที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี

ถ้าขายสินค้าหรือให้บริการโดยไม่มีค่าตอบแทน หรือมีแต่ต่ำกว่าราคาตลาด โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ถือราคาตลาดในวันที่ความรับผิดชอบเกิดขึ้นเป็นฐานภาษี

5.3.2 ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าโดยการส่งออก

ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการในกิจการเฉพาะอย่างในกรณีการขายสินค้าโดยการส่งออก ฐานภาษี ได้แก่ มูลค่าของสินค้าส่งออกโดยให้ใช้ราคา เอฟ.โอ.บี. ของสินค้า บวกด้วย ภาษีสรรพสามิตที่กำหนดในมาตรา 77/1 (19) และภาษี และค่าธรรมเนียมอื่นตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา แต่ทั้งนี้ ไม่รวมอากรขาออก

ราคา เอฟ.โอ.บี. ได้แก่ ราคาสินค้า ณ ด่านศุลกากรส่งออกโดยไม่รวม ค่าประกันภัย และค่าขนส่งจากด่านศุลกากรส่งออกไปต่างประเทศ

5.3.3 ฐานภาษีสำหรับการให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ

ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการในกิจการเฉพาะอย่าง ในกรณีของการให้บริการขนส่งระหว่างประเทศ ซึ่งจำแนกออกเป็นการรับขนคนโดยสาร และการรับขนสินค้า ฐานของภาษีให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

5.3.3.1 ในกรณีรับขนคนโดยสาร ได้แก่ มูลค่าของค่าโดยสาร ค่าธรรมเนียม หรือประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บในประเทศก่อนหักรายจ่ายใดๆ เนื่องในการรับขนคนโดยสาร นั้น

5.3.3.2 ในกรณีรับขนสินค้า ได้แก่ มูลค่าของค่าระวาง ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บไม่ว่าในหรือนอกราชอาณาจักรก่อนหักรายจ่ายใดๆ เนื่องในการรับขนสินค้านั้นออกนอกราชอาณาจักร

5.3.4 ฐานภาษีสำหรับการนำเข้าสินค้า

ฐานภาษีสำหรับการนำเข้าสินค้า ได้แก่ มูลค่าของสินค้านำเข้า โดยให้ใช้ราคา ซี.ไอ.เอฟ. (C.I.F.) ของสินค้า บวกด้วย อกรขาเข้า ภาษีสรรพสามิตตามที่กำหนด ค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน ภาษีและค่าธรรมเนียมอื่นที่จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

การนำเข้าสินค้าที่ผู้นำเข้าได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนหรือตามกฎหมายอื่น ให้นำอากรขาเข้าซึ่งได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนดังกล่าวมารวมเป็นมูลค่าของฐานภาษี

ราคา ซี.ไอ.เอฟ. ได้แก่ ราคาสินค้า บวกด้วย ค่าประกันภัยและค่าขนส่งถึงด่านศุลกากรที่จะนำสินค้านั้นเข้ามาในราชอาณาจักร เว้นแต่

(1) ในกรณีที่อธิบดีศุลกากรประกาศให้ราคาในท้องตลาดสำหรับของประเภทใดประเภทหนึ่งต้องเสียอากรตามราคาเป็นรายเฉลี่ยตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ให้ถือราคานั้นเป็นราคาสินค้าในการคำนวณราคา ซี.ไอ.เอฟ.

(2) ในกรณีที่เจ้าพนักงานศุลกากรได้ทำการประเมินราคาเพื่อเสียอากรขาเข้าใหม่ตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ให้ถือราคานั้นเป็นราคาสินค้าในการคำนวณราคา ซี.ไอ.เอฟ.

ในกรณีที่สินค้าขาเข้าได้รับการยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร ซึ่งจะได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย (มาตรา 81 (2) (ก) ถ้าภายหลังสินค้านั้นต้องเสียอากรอื่นทำให้ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย ให้ถือมูลค่าตามสภาพ หรือปริมาณของสินค้าที่เป็นอยู่ในวันที่ความรับผิดชอบเกิดขึ้น

5.3.5 ฐานภาษีสำหรับการขายยาสูบและผลิตภัณฑ์น้ำมัน

ฐานภาษีสำหรับการขายยาสูบและผลิตภัณฑ์น้ำมัน มีหลักเกณฑ์พิเศษในการคำนวณฐานภาษี คือ ฐานของภาษี ได้แก่ มูลค่าของสินค้าที่ได้มาจากการหักจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มออกจากจำนวนเต็มของราคาขายปลีกของสินค้านั้น โดยให้คำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มตามอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่รวมอยู่ในจำนวนเต็มของราคาขายปลีก (ดู มาตรา 79/5 และ 79/6)

5.3.6 ฐานของภาษีมูลค่าเพิ่มกรณีพิเศษ (ดู มาตรา 79/3)

หลักเกณฑ์ในการกำหนดฐานของภาษีมูลค่าเพิ่มกรณีพิเศษ มีดังนี้

(1) กรณีการขายสินค้า หรือการให้บริการ โดยไม่มีคำตอบแทน หรือมีคำตอบแทนต่ำกว่าราคาตลาด โดยไม่มีเหตุผลอันควร มูลค่าของฐานภาษีให้ถือตามราคาตลาดของสินค้าหรือการให้บริการในวันที่ความรับผิดชอบเกิดขึ้น

(2) กรณีที่ผู้ประกอบการนำสินค้าไปใช้เองหรือให้บุคคลอื่นใช้โดยมิใช่เพื่อประกอบกิจการโดยตรง ให้ถือเป็นการขาย มูลค่าของฐานภาษีให้ถือตามราคาตลาดของสินค้าหรือบริการในวันที่ความรับผิดชอบเกิดขึ้น

(3) กรณีที่สินค้าของผู้ประกอบการจดทะเบียนมีจำนวนคงเหลือจริงขาดจากจำนวนในรายการสินค้าและวัตถุดิบ ให้ถือเป็นการขาย มูลค่าของฐานภาษีถือตามราคาตลาดของสินค้าในวันที่ความรับผิดชอบเกิดขึ้น

(4) กรณีที่สินค้าที่ขายได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ ศูนย์ และภายหลังได้การโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้า อันทำให้ผู้รับโอนสินค้ามีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/(2) มูลค่าของฐานภาษีให้ถือตามราคาตลาดตามสภาพหรือปริมาณของสินค้าที่เป็นอยู่ในวันที่ความรับผิดชอบเกิดขึ้น

(5)กรณีที่ผู้ประกอบการมีสินค้าคงเหลือหรือมีทรัพย์สินที่ผู้ประกอบการมีไว้ใน การประกอบกิจการ ณ วันเลิกประกอบกิจการ ให้ถือเป็นการขาย มูลค่าของฐานภาษีให้ ถือตามราคาตลาดในวันเลิกประกอบกิจการ

5.4 อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม

โครงสร้างอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มมี 2 อัตรา คือ อัตราภาษีปกติ อัตราภาษีย้อยละ ศูนย์อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มทั้ง 2 อัตรา มีหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บ แตกต่างกันดังนี้

5.4.1 อัตราภาษีปกติ

อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มอัตราภาษีปกติตามประมวลรัษฎากร มีอัตราเดียว คือร้อยละ 10 (ปัจจุบันมีพระราชกฤษฎีกาลดอัตราลงเหลือร้อยละ 7 เป็นเวลา 2 ปี ตั้งแต่ 1 เมษายน 2542 ถึง 1 เมษายน 2544) อัตราภาษีปกตินี้ ใช้ในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการ ประกอบกิจการการขายสินค้าหรือการให้บริการของผู้ประกอบการที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเต็มรูปแบบ และการนำเข้าสินค้าทุกกรณี

การใช้ อัตราภาษี ปกติเพียงอัตราเดียวนี้ ทำให้ ไม่เกิดการบิดเบือนทาง เศรษฐกิจ(distortion effect) เงื่อนไขในการตัดสินใจการผลิตและการบริโภคไม่ถูกชี้นำโดย ภาษี เพราะไม่ว่าจะผลิตอะไร จะบริโภคอะไร ก็จะเสียภาษีในอัตราเดียวกัน ภาษีที่จัดเก็บจึง มีความเป็นกลางทำให้การจัดสรรทรัพยากรทางเศรษฐกิจเป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ยังทำให้การจัดเก็บภาษีไม่ยุ่งยากอีกด้วย

5.4.2 อัตราภาษีย้อยละศูนย์

อัตราภาษีย้อยละศูนย์ ใช้สำหรับการประกอบการดังต่อไปนี้คือ

- (1) การส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการจดทะเบียนเต็มรูปแบบ
- (2) การให้บริการขนส่งระหว่างประเทศโดยอากาศยานหรือเรือเดินทะเล(ถ้า เป็นผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศจะได้รับอัตราร้อยละศูนย์ เฉพาะกรณีที่ประเทศนั้นให้การปฏิบัติกับนิติบุคคลไทยในทำนองเดียวกัน)
- (3)การขายสินค้าหรือการให้บริการแก่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ตาม โครงการเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ

(4) การขายสินค้าหรือการให้บริการกับองค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติ สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ สถานกงสุล

(5) การขายสินค้าหรือการให้บริการระหว่างคลังสินค้าทัณฑ์บนด้วยกัน หรือระหว่างผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการอยู่ในเขตอุตสาหกรรมส่งออกไม่ว่าจะอยู่ในเขตอุตสาหกรรมส่งออกเดียวกันหรือไม่ รวมทั้งการขายสินค้าหรือการให้บริการระหว่างคลังสินค้าทัณฑ์บนกับผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการอยู่ในเขตอุตสาหกรรมส่งออก

5.5 การคำนวณและการชำระภาษี

ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มแบบเต็มรูปแบบมีหน้าที่ต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นรายเดือน ๆ ละครั้ง วิธีการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มมีดังนี้

5.5.1 การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการจดทะเบียนแบบเต็มรูปแบบขายสินค้าหรือให้บริการในราชอาณาจักร

กรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนแบบเต็มรูปแบบขายสินค้าหรือให้บริการในราชอาณาจักร เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราภาษีปกติ คือ อัตราร้อยละ 10 การคำนวณภาษีที่ต้องชำระในแต่ละเดือนเป็นดังนี้

$$\text{ภาษีที่ต้องชำระ} = \text{ภาษีขาย} - \text{ภาษีซื้อ}$$

ภาษีขาย หมายความว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการได้เรียกเก็บ หรือพึงเรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้า หรือผู้รับบริการเมื่อขายสินค้า หรือให้บริการ

ภาษีซื้อ หมายความว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการได้จ่ายให้กับผู้ขายสินค้า หรือผู้ให้บริการที่ประกอบการจดทะเบียนแบบเต็มรูปแบบเมื่อซื้อสินค้าหรือบริการมาใช้ในกิจการของตน (ทั้งที่เป็นวัตถุดิบหรือสินค้าทุนประเภทเครื่องจักร เครื่องมือและอุปกรณ์ ๆ ละ)

ในการคำนวณภาษี ภาษีซื้อเกิดขึ้นในเดือนใด ก็เป็นภาษีซื้อในเดือนนั้น โดยไม่คำนึงว่าสินค้าที่ซื้อมานั้นจะขายหรือนำไปใช้ในการผลิตในเดือนใด และภาษีขายเกิดขึ้นในเดือนใดให้เป็นภาษีขายของเดือนนั้น ในการคำนวณภาษีแต่ละเดือน หากผลคำนวณเป็นลบ ผู้ประกอบการก็มีสิทธิได้รับคืนภาษีเป็นเงินสด หรือเป็นเครดิตภาษีโดยมีสิทธินำไปหักออกจากภาษีที่ต้องชำระในเดือนถัดไปก็ได้

ตัวอย่างที่ 1 สมมุติ ผู้ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปซื้อผ้า 1,000 บาท และวัสดุอื่นๆเช่น ค้าย กระจกม
 กล่องบรรจุ รวมเป็นเงิน 300 บาท แล้วขายเสื้อผ้าสำเร็จรูปในราคา 1,500บาท (ราคาซื้อและขาย
 ยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม)

วิธีการคำนวณ

$$\begin{aligned}
 \text{ภาษีที่ผู้ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปต้องชำระ} &= \text{ภาษีขาย} - \text{ภาษีซื้อ} \\
 \text{ภาษีขาย} &= 1,500 \times 10/100 \\
 &= 150 \text{ บาท} \\
 \text{ภาษีซื้อ} &= 1,000 \times 10/100 + 300 \times 10/100 \\
 &= 100 + 30 \\
 &= 130 \text{ บาท} \\
 \text{ผลการคำนวณภาษีที่ต้องชำระ} &= 150 - 130 \\
 &= 20 \text{ บาท} \quad \text{ตอบ}
 \end{aligned}$$

5.5.2 การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการจดทะเบียนแบบเต็มรูปแบบแต่ถ้าได้ขายสินค้าหรือให้บริการโดยการส่งออก

การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการจดทะเบียนแบบเต็มรูปแบบแต่ถ้าได้ขายสินค้าหรือให้บริการโดยการส่งออก เสียภาษีในอัตราร้อยละ 0

ตัวอย่างที่ 2 จากตัวเลขสมมุติในตัวอย่างที่ 1 ถ้าผู้ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป ซึ่งเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนแบบเต็มรูปแบบ และได้ส่งสินค้าออกนอกราชอาณาจักร การคำนวณภาษีเป็นดังนี้

วิธีการคำนวณ

$$\begin{aligned}
 \text{ภาษีที่ต้องชำระ} &= \text{ภาษีขาย} - \text{ภาษีซื้อ} \\
 \text{ภาษีขาย} &= 1,500 \times 0/100 \\
 &= 0 \text{ บาท} \\
 \text{ภาษีซื้อ} &= 1,000 \times 10/100 + 300 \times 10/100 \\
 &= 100 + 30 \\
 &= 130
 \end{aligned}$$

เพราะฉะนั้น ภาษีที่ต้องชำระ = 0 - 130 = - 130

ผลการคำนวณภาษีเป็นลบผู้ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปมีสิทธิได้คืนภาษีเป็นเงิน 130 บาท ตอบ

5.6. การจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

5.6.1 ผู้มีหน้าที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้มีหน้าที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามกฎหมาย ได้แก่ ผู้ประกอบการที่ขายสินค้า หรือให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพ ซึ่งอาจหมายถึง ผู้ประกอบการทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา คณะบุคคล หรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีโชคนิติบุคคล หรือนิติบุคคลใดๆ ก็ตามดังต่อไปนี้

(1) เป็นผู้ประกอบการที่มีรายรับจากการขายสินค้าหรือให้บริการเกินกว่า 1,200,000 บาทต่อปีต้องยื่นคำขอจดทะเบียนก่อนวันเริ่มประกอบกิจการหรือภายใน 30 วันนับแต่วันที่มียารับเกิน 1,200,000 บาท

(2) เป็นผู้ประกอบการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามกฎหมายบางกรณี แต่มีความประสงค์จะขอจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม เช่น มีรายรับไม่เกิน 1,200,000 บาทต่อปี หรือขายสินค้าทางการเกษตร ขายหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ตำราเรียน เป็นต้น

(3) เป็นผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักร และได้ขายสินค้า หรือให้บริการในราชอาณาจักรเป็นปกติธุระ

5.6.2 ผู้ได้รับยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

(1) เป็นผู้ประกอบการที่มีรายรับจากการขายสินค้า หรือให้บริการไม่เกิน 1,200,000 บาทต่อปี

(2) เป็นผู้ประกอบการที่ขายสินค้า หรือให้บริการที่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามกฎหมาย

(3) เป็นผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักร และเข้ามาประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการในราชอาณาจักรเป็นครั้งคราว

(4) เป็นผู้ประกอบการที่ให้บริการจากต่างประเทศและได้รับการให้บริการ
นั้นในราชอาณาจักร

(5) เป็นผู้ประกอบการอื่นที่อธิบดีจะประกาศกำหนดเมื่อมีเหตุอันสมควร

6. ผลทางเศรษฐกิจของการใช้ภาษีมูลค่าเพิ่มแทนภาษีการค้า

ผลของการใช้ภาษีมูลค่าเพิ่มแทนภาษีการค้าต่อระบบเศรษฐกิจ จำแนกหัวข้อการ
พิจารณาออกได้ 7 ประการ คือ (1) ผลต่อการลงทุน (2) ผลต่อการค้าระหว่างประเทศ (3) ผล
ต่อประสิทธิภาพทางการผลิต และการบริโภค (4) ผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (5) ผลต่อ
การเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ (6) ผลต่อการกระจายรายได้ และ (7) ผลต่อระดับ
ราคาสินค้า ดังนี้

6.1 ผลต่อการลงทุน

การนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทนภาษีการค้าจะช่วยจัดการซ้ำซ้อน (vertical
cascading) ของภาษีได้ทั้งหมด ภาษีที่จัดเก็บจากเครื่องจักร เครื่องมือ วัตถุดิบ วัสดุอุปกรณ์
ต่าง ๆ จะสามารถนำไปหักออกจากภาษีที่ต้องเสียไปทั้งสิ้นทำให้ต้นทุนของสินค้าเป็นต้นทุน
ที่ปราศจากความซ้ำซ้อนของภาระภาษี จึงนับได้ว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มจะมีส่วนช่วยส่งเสริมการ
ผลิตและการลงทุนในประเทศให้ขยายตัวมากยิ่งขึ้นได้เป็นการทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจสาขา
ใด หรือขนาดใด ต่างก็ได้รับประโยชน์โดยถ้วนหน้า

6.2 ผลต่อการค้าระหว่างประเทศ

6.2.1 ผลต่อการส่งออก

ในอดีตรัฐบาลได้ใช้มาตรการเสริมเพื่อกระตุ้นการส่งออก เช่น การยกเว้น
ภาษีสินค้าขาออก การให้เงินชดเชยการส่งออก แต่ก็มีปัญหาทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ
กล่าวคือ ในทางทฤษฎี ไม่สามารถชดเชยภาษีได้ตรงตามจำนวนภาษีที่แฝงอยู่ในต้นทุนสินค้า
และในทางปฏิบัติจะก่อให้เกิดการโต้แย้งกับประเทศคู่ค้า กล่าวหาว่าประเทศไทยให้เงินอุด

หนุนการส่งออกเพื่อหุ้มตลาด และมักจะถูกประเทศคู่ค้าใช้มาตรการตอบโต้ เมื่อนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทนภาษีการค้าจะมีส่วนช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดโลก การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละศูนย์กับการส่งออกจะทำให้ผู้ส่งออกได้รับคืนภาษีมูลค่าเพิ่มที่อยู่ในต้นทุนการผลิตโดยการเครดิตภาษีวัตถุดิบและภาษีของสินค้าทุนได้ทั้งหมดตามหลักฐานไปกำกับภาษี สินค้าออกจึงปลอดจากภาระภาษีมูลค่าเพิ่มอย่างสิ้นเชิง และอยู่ในฐานะไม่เสียเปรียบในเชิงการภาษีอากรในการแข่งขันกับสินค้าของประเทศอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังทำให้ระบบภาษีอากรของไทยจะมีความสอดคล้องกับกฎเกณฑ์การค้าระหว่างประเทศซึ่งอยู่ภายใต้ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้ายิ่งขึ้น เพราะการใช้อัตราร้อยละศูนย์ไม่ถือว่าเป็นการอุดหนุนสินค้าส่งออก การคืนภาษีก็กระทำตามหลักฐานที่ปรากฏตามใบกำกับภาษี มิได้คืนมากกว่าจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่อยู่ในต้นทุนการผลิต จึงเป็นการป้องกันมิให้ประเทศคู่ค้าอ้างการอุดหนุนการส่งออกมาเป็นเหตุผลในการใช้มาตรการตอบโต้สินค้าออกของไทยได้ ภาษีมูลค่าเพิ่มจึงสามารถสนับสนุนการพัฒนาการส่งออกของไทยได้อย่างยุติธรรม และมีประสิทธิภาพมากกว่าระบบภาษีการค้า

6.2.2 ผลต่อการนำเข้า

ภายใต้ระบบภาษีการค้าเดิมนั้น สินค้าเข้าบางชนิดจะเสียภาษีการค้าในอัตรากว่าสินค้าชนิดเดียวกันกับที่ผลิตในประเทศ ซึ่งเท่ากับ เป็นการนำเอาภาษีการค้ามาเป็นเครื่องมือในการปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศอีกทางหนึ่ง ทั้งนี้ ที่ภาษีการค้าไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศควรให้เป็นหน้าที่ของภาษีศุลกากร(อากรขาเข้า) ดังนั้น เมื่อนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้จัดเก็บแทนภาษีการค้า และได้ปฏิบัติต่อสินค้าเข้าและสินค้าที่ผลิตในประเทศอย่างเท่าเทียมกัน อาจจะทำให้สถานะของความคุ้มครองสำหรับสินค้าในบางอุตสาหกรรมลดลง อย่างไรก็ตาม ผลกระทบดังกล่าวนี้แก้ไขได้โดยการปรับโครงสร้างอากรขาเข้าเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศเป็นรายอุตสาหกรรมได้

6.3 ผลต่อการจัดสรรทรัพยากร

ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีการขายโดยทั่วไปที่มีความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ ไม่ก่อให้เกิดการบิดเบือน(distortion) ต่อพฤติกรรมในการผลิตและการบริโภค กล่าวคือ ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีที่จัดเก็บจากการซื้อขายสินค้าโดยทั่วไปเพียงอัตราเดียว ทำให้การตัดสินใจของผู้ประกอบการไม่ถูกชี้นำโดยภาษี และไม่บิดเบือนการเลือกใช้ปัจจัยการผลิต การวางแผนการผลิตของผู้ประกอบการจะเป็นไปตามกลไกตลาดทำให้ระบบการผลิตของประเทศดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ภาษีมูลค่าเพิ่มยังทำให้รูปแบบและพฤติกรรมในการบริโภคไม่ถูกบิดเบือนด้วย จะส่งผลให้ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของประเทศสูงมากยิ่งขึ้น

6.4 ผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ในทางทฤษฎี การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มแทนระบบภาษีการค้าจะส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจขยายตัวดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มช่วยส่งเสริมการผลิตการลงทุน สนับสนุนให้การส่งออกดีขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

6.5 ผลต่อการเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ

โดยหลักการแล้ว ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มที่คิดจะต้องเก็บในอัตราเดียว และครอบคลุมผู้เสียภาษีทุกประเภทธุรกิจ ไม่ว่าจะอยู่ในภาคเกษตร อุตสาหกรรม หรือบริการ เพื่อความยุติธรรมและเป็นกลางในการดำเนินธุรกิจและใช้ปัจจัยการผลิต อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มให้ครอบคลุมทุกประเภทธุรกิจไม่อาจทำได้โดยเฉพาะภาคการเกษตร เกษตรกรไม่เก็บรักษาเอกสารหลักฐานและไม่จัดทำบัญชี การจัดเก็บจึงยุ่งยากประเทศต่าง ๆ จึงนิยมยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร และยกเว้นให้กับปัจจัยการผลิตสินค้าเกษตร และยังเปิดโอกาสให้ภาคเกษตรสามารถเลือกขอเข้าสู่ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อขอรับประโยชน์จากการใช้อัตราร้อยละศูนย์ในการส่งสินค้าออกไปต่างประเทศได้ การใช้ภาษีมูลค่าเพิ่มจึงทำให้ภาคการเกษตรไม่มีการระบายมากขึ้นไปจากเดิม ภาคเกษตรจึงได้ประโยชน์มากขึ้น

สำหรับภาคอุตสาหกรรม นั้นเป็นกลุ่มที่ได้รับประโยชน์จากระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมากที่สุด เนื่องจากทุกอุตสาหกรรมสามารถนำภาษีซื้อที่แฝงอยู่ในวัตถุดิบและสินค้าทุนต่าง ๆ มาหักออกได้ ทั้งๆที่แต่ก่อนนี้อุตสาหกรรมขนาดใหญ่เท่านั้นมีสิทธิประโยชน์ในการบรรเทาภาระภาษีผ่านคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ภาษีมูลค่าเพิ่มจึงทำให้ภาคอุตสาหกรรมได้รับประโยชน์มากขึ้น

ส่วนภาคบริการ เนื่องจากภาคบริการไม่มีภาษีซื้อเพื่อการลงทุนมากนัก แต่เมื่อเปรียบเทียบกับที่เคยอยู่ในระบบภาษีการค้าแล้ว ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มยังช่วยให้ภาคบริการสามารถหักภาษีจากการลงทุนได้ ฉะนั้นภาคบริการจึงได้รับประโยชน์จากภาษีมูลค่าเพิ่มเช่นเดียวกัน

6.6 ผลต่อการกระจายความเป็นธรรม

ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีฐานการบริโภคเช่นเดียวกับภาษีการค้า ถึงแม้ว่ากฎหมายจะกำหนดให้เก็บภาษีจากผู้ประกอบการ แต่ในทางปฏิบัติผู้ประกอบการจะผลักภาระภาษีไปยังผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม ในระบบการจัดเก็บภาษีการค้าเดิมนั้น อัตราภาษีที่จัดเก็บมีมากอัตรา (21 อัตรา) และภาระภาษีซ้ำซ้อน แต่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มได้ยกเว้นภาษีให้กับสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพ สินค้าทั่วไปก็เก็บภาษีในอัตราร้อยละ 7 สินค้าฟุ่มเฟือยก็เก็บภาษีสรรพสามิตเพิ่มอีกประเภทหนึ่ง นอกจากนี้ ยังยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบางประเภทที่เคยต้องเสียภาษีการค้า เช่น โรงพยาบาลเอกชน ข้าวสาร และปุย ดังนั้น อัตราภาษีที่แท้จริง (effective tax rate) จึงลดลง ภาษีมูลค่าเพิ่มจึงช่วยให้การกระจายรายได้ดีกว่าเดิม เมื่อเปรียบเทียบกับภาษีการค้า

6.7 ผลต่อระดับราคาสินค้า

การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มแทนภาษีการค้าจะทำให้ภาระภาษีในตัวสินค้าโดยทั่วไปลดลง โดยเฉพาะสินค้าอุปโภคบริโภคซึ่งเคยเสียภาษีการค้าในอัตราร้อยละ 9.9 ของยอดขายรับก่อนหักรายจ่าย (เครื่องจักรร้อยละ 5.5 วัตถุดิบร้อยละ 1.5) แต่ภาษีมูลค่าเพิ่มเก็บในอัตราร้อยละ 7 ภาระภาษีจึงลดลง ส่วนสินค้าประเภทเครื่องจักรและวัตถุดิบ ผู้ประกอบ

การนำไปหักภาษีที่ต้องนำส่งได้ ดังนั้น โดยทั่วไปแล้ว ภาษีมูลค่าเพิ่มจะไม่ทำให้ราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในระบบเศรษฐกิจการแข่งขันเสรีระดับราคาสินค้าน่าจะลดลง

เชิงอรรถบทที่ 7

1. สมชัย ฤชุพันธุ์ ภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับประเทศไทย พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กฎหมายธุรกิจ 2533) หน้า 91
2. Richard A. Musgrave and Peggy B. Musgrave. **Public Finance in Theory and Practice** 5th. edn. (New York : McGraw - Hill Inc., 1989, chapter 23), pp. 400-402.
3. Richard A. Musgrave and Peggy B. Musgrave **Ibid**, pp. 402.
4. เฉพาะมูลค่าของวัตถุดิบที่ซื้อมาผลิตผลผลิตเท่านั้น ไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้กับปัจจัย การผลิต เช่น ค่าจ้าง ค่าเช่าและดอกเบี้ย
5. คีเรก ปัทมศิริวัฒน์ " การปฏิรูปโครงสร้างภาษีอากร " **ปฏิวัติการคลังเพื่อปฏิรูปเศรษฐกิจ** บทความนำ เสนอในการประชุมสัมมนาวิชาการประจำปี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 17-18 มีนาคม 2536 หน้า 77
6. GATT คือ ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า มีลักษณะเป็นสนธิสัญญาทางการค้าระหว่างประเทศ เริ่มดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. 2491 โดยมีสมาชิกร่วมก่อตั้ง 23 ประเทศ ปัจจุบัน(ธันวาคม2539)มีสมาชิกรวม 128 ประเทศ ประเทศไทยสมัครเข้าเป็นสมาชิก เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2525 นับเป็นลำดับที่ 88 ในปี 2537 ได้จัดตั้งเป็นองค์กรถาวรเรียกว่า องค์กรการค้าโลก
7. สมชัย ฤชุพันธุ์ **อ้างแล้ว** 99
8. สมชัย ฤชุพันธุ์ **เพิงอ้าง** หน้า 68 - 69
9. สมชัย ฤชุพันธุ์ **เพิงอ้าง** หน้า 75 -77

10. ผลิตภัณฑ์น้ำมัน หมายความว่า น้ำมันเบนซิน น้ำมันก๊าด น้ำมันเชื้อเพลิง สำหรับเครื่องบิน ไอพ่น น้ำมันดีเซล น้ำมันเชื้อเพลิงหนัก น้ำมันเตา น้ำมันหล่อลื่น ก๊าซปิโตรเลียมเหลว และผลิตภัณฑ์น้ำมันอื่น ทั้งนี้ เฉพาะสินค้าที่คณะกรรมการกลาง กำหนดราคาสินค้าและป้องกัน การผูกขาดได้กำหนดราคาขายปลีกไว้

หนังสืออ่านประกอบบทที่ 7

กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์ 2535 ภาคที่ 4

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2535 บทที่ 9

ดวงดาว ประมวลทรัพย์ (บก.)ประมวลรัษฎากรฉบับสมบูรณ์ ปี 2537 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธรรมนิติ จำกัด 2537

ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ " การปฏิรูปโครงสร้างภาษีอากร " ปฏิวัติการคลังเพื่อปฏิรูปเศรษฐกิจ บทความนำเสนอในการประชุมสัมมนาวิชาการประจำปี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 17-18 มีนาคม 2536

วิริยะ อนุวารี และคณะ คู่มือภาษีมูลค่าเพิ่ม กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ หกก. เพิ่มเสริมกิจ 2534

Cnossen , Sijbren. " Design of the Value Added Tax : Lessons from Experience " **Tax Policy in Developing Countries.** Javad Khalilzadeh - Shirazi and Anwar Shah(editors) A World Bank Symposium 1391, pp. 72-85.

John L. Mikesell. **Fiscal Administration Analysis and Applications for the Public Sector** (3rd edn.) California : Wadsworth Inc., 1991, chapter 8.

John L. Mikesell. **Fiscal Administration Analysis and Application for the public sector** (2nd edn.) California : Wadsworth Inc., 1989, chapter 8.

Musgrave, Richard A. and Peggy B. Musgrave. **Public Finance in Theory and Practice** (5th. edn.) New York : McGraw - Hill Inc., 1989, chapter 23.

Prest A.R. **Value Added Taxation the Experience of the United Kingdom** Washington, D.C. American Enterprise Institute, (2 nd Printing) 1982.

Tait , Alan A. **Value Added Tax**. London : McGraw-Hill ., 1972.
